

Durmuş Hocaoğlu

Büyük Manevra: VI

Yeniçağ, “Analiz”, 03 Aralık 2007, Pazartesi., s.06
“Analiz” Sıra No: 599; 2007-114; Aralık-02

YENİÇAĞ

Siyâsetin dili, felsefenin, ve tabî ki aynı zamanda – başka bir gayeye vâsıl olmak için kullanılan bir araç olarak değil de kendi gayesini kendi içinde taşıyan saf hakikat araştırması olarak yapıldığında esas olarak bir tür felsefeden başkası olmayan – bilimin dili birbirinden farklıdır; hem de çok kereler radikal olarak; öyle bir farktır ki bu, aynı şey murad edilse bile aynı şekilde söylenemez. Çünkü, felsefe de, bilim de, esas olarak saf hakikati arar, onun için de saf hakikati hakikat olarak nasıl görmekte, – daha doğrusu, saf hakikati yalnız “O” bilebileceği için, kendisini mutlaklaştırmamak kaydıyla, nasıl gördüğüne kaanî - ise aynen o şekilde, çırılçıplak, sansürsüz söylemeyi gerekli kılar; Kant’ın, filozofu, “hakikate ihânet edemeyen kişi” olarak târif etmesi de bundandır. Hâlbuki bu prensip, yâni hakikati aynen ne ise aynen o şekilde, çırılçıplak, dımdızlak, sansürsüz ifâde etme gerekliliği, siyâset için istisnâî hâller hâriç, cârî değildir; hem mümkün değildir, hem de doğru değildir. Bu vaziyet, “doğru” kelimesinin her iki meslekte farklı anlamlar taşımakta olmasının tabî bir netîcesidir ve o da ezcümle şudur: Felsefe ve saf bilim için “doğru” demek “saf hakikat” demektir, siyâset için ise “faydalı olan”.

Peki, ne demektir “faydalı olan”? Bu soru mühim, çünkü püf noktası burası.

Kolay gibi görünebilir, ama hiç de öyle değil; kolay-kolay tam bir târifini elde etmek pek mümkün görünmüyor “faydalı olan”ın. Ahvâl ve şerâite göre, devirden devire, zemînden zemîne, kültürden kültüre değişiyor; en önemlisi insandan insana bile değişiyor, değişebiliyor ve bunun için de “insan”dan müstakil, mutlak mânâda evrensel bir değeri ve geçerliliği yok. Hele insan; “fayda” insana çok bağlı, hattâ tamâmen. Beri yandan siyâset ise, insanların insanlar üzerine uyguladığı bir işlem, bir oyundur ve bu ameliyede aslanan mümkün olduğunca çok kişiyi memnun kılarak “ortak fayda”yı elde etmektir. Tabî başka sâikler de var; mümkün olduğunca belirli bir hedefe vâsıl olabilmek için en münâsip ve muvâfık yolu tâkip etmek de faydalı olanın kapsamına girer. Bu sebeple siyâsette mutlak doğru yoktur; olmadığı gibi, dün siyâseten *doğru* olan bugün *yanlış* olabilir; yâni, ne yazık ki, siyâset için tam ve mutlak anlamda genel geçerli, evrensel olan en kesin bir doğru ilke aranıyorsa, dönüp dolaşıp Sayın Demirel’in “*dün dündür, bugün bugündür*” aforizmasına geliniyor. Bu ibâre, prensipler düzeyinde el alındığında, ahlâk dışı bir oportünizm ilkesi değil, siyâsetin bizzat kendisidir; ancak tatbîkatta ise ekseriye, ap-açık bir oportünizm olarak teşâhhus etmektedir.

Şu hâlde, netîceten, şöyle diyelim: Faydalı olan, zarardan en fazla arınmış olandır; o hâlde bu selbî târifeye göre, bir çıkış yolu bulunabilir: Siyâsî gayenin en az zararla tahsili, en faydalı olandır. Şimdi farzedelim ki, bir siyâsetin muayyen bir hedefi var ve o hedefe

varmak için de tâkip edeceği bir strateji; imdi burada mühim olan bu hedefin meşrûiyeti ve ahlâkîliğidir. Eğer ki hedef meşrû ve ahlâkî ise, o hedefe varmak için tâkip edilecek yollardan *en az zararlı*, yâni *en faydalı olanın*, seçilip tâkip edilmesi de akli selîmin gereğidir. Öyleyse, toparlarsak, diyebiliriz ki, siyâsette meşrû ve ahlâkî bir gaye, vâsıtayı da meşrû ve ahlâkî kılar – tabiatıyla, birden fazla imkân varsa en ideal olanı seçilmek şartıyla, değilse, çâresiz tek yol kalır; ve böylece fayda ile meşrûiyeti ve ahlâkîliği de meczetmiş olabiliriz.

*

**

Şimdi dönelim siyâsetin felsefesinden siyâsetin kendisine: Mevcut hükûmetin bir gayesi var ve bu gayeye varmak için de bir strateji tâkip ve tatbîk edecek; imdi, eğer bu gaye meşrû ve ahlâkî ise, ‘mümkün olduğunca’ – her zaman olmayabilir - en ahlâkî strateji tâkip ve tatbîk edilmelidir; başka çâre yok ise, her şey mubah dahi olur.

Şu hâlde sorumuz şu: Hükûmetin varmak istediği gayenin meşrûiyeti ve ahlâkîliği ne mertebededir? Eğer cevap müsbet ise siyâsetin nevi’ şahsına münhasır dilini kullanmasında bir mahzur olmayabilir.

Suâli netleştirilim: AKP iktidârı Türkiye’yi tasfiye mi etmek istiyor, yoksa büyük bir belâdan ilelebed halâs mı etmek?

Şimdilik niyet okumasını bir tarafa bırakarak şunu söylemek istiyorum: Çapşambanın gelişi perşembeden belli olduğuna göre, beş yılı dolduran icraatlarından istirhaç ettiğim netîce, bu hükûmetin, âşikâre bir “tasfiye hükûmeti” olduğudur; eğer ki hakîkaten “iyi” – yâni kötü olmayan” - bir niyet söz konusu ise bizi beş yıldır bir saflar kadrosu yönetiyormuş derim ki bu bir felâkettir; yok değilse bu daha büyük bir felâket demektir ve o zaman bu hükûmetten kurtulmak, meşrû ve ahlâkî olacağı için – daha da büyük bir felâketin müsebbibi olmamak şartıyla - vâsıtasını da meşrû kılacaktır.

